

بسم الله الرحمن الرحيم

فعالیت‌های فوق برنامه در

آموزش عمومی

نویسنده

معصومه جواهری باغبادی

انتشارات رازنهان

۱۳۹۳

سرسناسه	:	جواهری باغبادرانی، معصومه، ۱۳۵۲ -
عنوان و نام پدیدآور	:	فعالیت‌های فوق برنامه در آموزش عمومی / مولف معصومه جواهری باغبادرانی.
مشخصات نشر	:	تهران: راز نهان، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۱۸۹ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۲۵۸-۳۷۰-۳
موضوع	:	فیفا
موضوع	:	آموزش و پرورش -- ایران -- فعالیت‌های فوق برنامه
موضوع	:	آموزش و پرورش -- ایران -- هدف‌ها و نقش‌ها
موضوع	:	LB۳۶۰۷ ۱۳۹۳ ۷فج /
رده بندی یو بی	:	۳۷۱/۸۹۰۹۵۵
شماره کتابخانه ملی	:	۳۵۴۵۵۹۱

Email: razanbook@gmail.com

razanbook.com

که عنوان کتاب..... فعالیت‌های فوق برنامه در آموزش عمومی

که مولف..... معصومه جواهری باغبادرانی

که ناشر..... راز نهان

که شمارگان..... ۱۸۹

که نوبت چاپ..... اول ۱۳۹۳

که قیمت..... ۱۵۰۰۰ تومان

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۸-۳۷۰-۳

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	ریخچه فعالیت‌های فوق برنامه در قبل و بعد از انقلاب
۱۸	اهداف و فعالیت‌های فوق برنامه
۱۹	اهداف کلی
۲۱	۲- اهداف اختصاصی
۲۱	۳- اهداف آموزشی
۲۱	۴- اهداف اقتصادی
۲۲	۵- اهداف فرهنگی
۲۳	۶- اهداف دینی و اخلاقی
۲۴	۷- اهداف عاطفی
۲۴	۸- اهداف سیاسی
۲۶	انواع فعالیت‌های فوق برنامه
۲۶	انواع فعالیت‌های فوق برنامه از نظر مکان
۲۷	انواع فعالیت‌های فوق برنامه از نظر نحوه اجرا
۲۷	انواع فعالیت‌های فوق برنامه از نظر نوع
۲۷	نقش فعالیت‌های فوق برنامه در خودانگیختگی و خلافت دانش آموزان
۳۳	نقش فعالیت‌های فوق برنامه در رشد روانی و رفتاری دانش آموزان

۳۶ نقش و ارتباط فعالیتهای آموزشی و پرورشی در رشد همه جانبه شخصیت دانش آموزان .....

۳۷ الف) تعلیم و تربیت .....

۳۸ ب) نقش اولین سالهای زندگی .....

۴۰ رابطه انواع فعالیتهای آموزشی، یاددهی- یادگیری با انواع فعالیتهای فوق برنامه .....

۴۵ شیوه های سازماندهی و هدفمند ساختن فعالیتهای فوق برنامه .....

۴۵ - ای برنامه و کنترل باشد .....

۴۷ - استفاده مطلوب از امکانات .....

۴۸ - به همراه رشد .....

۴۸ - ای شرکت در برنامه ها .....

۴۹ - فعالیت ها متنوع و محدود باشند .....

۴۹ - اجرا در فضای .....

۵۱ نحوه ی سازماندهی فعالیتهای فوق برنامه - سبب با نیازهای دانش آموزان .....

۵۱ ۱- نیاز به تفویج .....

۵۲ ۲- نیاز به شادی .....

۵۳ ۳- نیاز به امنیت .....

۵۴ ۴- نیاز به تعلق داشتن .....

۵۴ ۵- نیاز به احترام .....

۵۴ ۶- نیاز به دانستن و فهمیدن .....

۵۵ ۷- نیاز به زیبای شناختی و خودشکوفایی .....

۵۶ ویژگی فراگیران در سن آموزش عمومی .....

۶۷..... ویژگی‌های کودکان از سن شش تا یازده سالگی

۶۹..... ویژگی‌های نوجوانان از دوازده تا هیجده سالگی

۶۹..... رشد بدنی

۷۰..... رشد ذهنی

۷۱..... رشد و تکامل عاطفی

۷۱..... تکامل اجتماعی

۷۲..... پیش‌نیازهای تربیتی و آموزشی در خصوص اداره کلاسهای فوق برنامه (نظم دهی به فعالیتهای پرورشی)

۷۷..... مراحل تدوین و اجرای فوق برنامه

۷۰..... نقش آموزشی و نقش پرورشی مدرسه

۷۶..... نقش آموزشی مدرسه

۷۹..... نقش تربیتی مدرسه

۸۲..... چگونگی شناسایی و بهره برداری از امکانات داخل و خارج مدرسه منظور بهبود فعالیتهای فوق برنامه

۸۶..... عوامل تأثیرگذار در فعالیت های فوق برنامه

۸۶..... معلمان

۸۸..... زمینه های بالقوه نقش آفرینی تربیتی معلمان

۸۹..... مدیر و معاونین مدرسه

۸۹..... خانواده و اولیا

..... نحوه ارزشیابی از فعالیت های فوق برنامه

۹۷..... شیوه ارزشیابی از فعالیت های فوق برنامه و مکمل

۹۷	۱- چک لیست یا فهرست واریسی
۹۹	۲- واقعه نگاری
۹۹	۳- پوشه کار
۱۰۰	۴- خود ارزشیابی
۱۰۲	هشدار به مربیان پرورشی
۱۰۵	.....
۱۰۵	انواع گزارش از نظر محل
۱۰۵	۲- انواع گزارش از نظر شیوه برخورد
۱۰۵	.....
۱۰۶	ب) گزارش تحلیلی
۱۰۸	اجزاء گزارش
۱۱۰	نقاشی
۱۱۱	دلایل علاقه کودکان به نقاشی
۱۱۳	تکنیک های نقاشی
۱۱۵	نمونه
۱۲۰	نشریه دیواری، الکترونیکی
۱۲۲	انواع نشریه از نظر نوع و هدف
۱۲۲	انواع نشریات از نظر زمان انتشار
۱۲۳	انواع نشریه از نظر نوع تهیه
۱۲۳	اعضای گروه نشریه دیواری

۱. سردبیر: ۱۲۴

۲. نویسنده یا نویسندگان مطالب: ۱۲۴

۳. طراح، نقاش: ۱۲۵

۴. خطاط: ۱۲۵

الف) شکل ظاهری نشریه ۱۲۶

ب. ... ای نشریه ۱۲۸

۱. ... اع قد ۱۳۱

نشریه الکترونیک ۱۳۳

قصه نویسی ۱۳۵

شرایط و اصول یک قصه خوب ۱۳۹

- تازگی و زنده بودن: ۱۳۹

- غنا: ۱۳۹

- یکدستی نشر: ۱۴۰

- بی پیرایگی: ۱۴۰

- هماهنگی پاراگراف: ۱۴۰

اردو ۱۴۲

شعر خوانی و حفظ شعر ۱۴۲

نماز ۱۴۲

اجرای نمایش ۱۴۳

۱۶۶.....انواع نمایشنامه

۱۶۷.....انواع نمایش های سنتی در ایران

۱۶۸.....- نقالی:

۱۶۹.....- خیمه شب بازی:

۱۶۹.....- تخت حوضی:

۱۷۰.....زیر خوانی:

۱۷۱.....وظایف مربی دبستانی در رابطه با اجرای تئاتر دانش آموزی

۱۷۲.....فصل ۴

۱۷۵.....ویژگی های ادبیات یک قصه خوب

۱۷۶.....ویژگی های همه گیر

۱۷۹.....خاطره نویسی

۱۸۳.....فهرست منابع

مقدمه

وجود مسائل و مشکلات در دنیای امروز، تمامی مسئولان و دست اندکاران تعلیم و تربیت را بر آن داشته تا در ساختار نظام آموزش و پرورش تجدید نظر کرده، برخی را ترمیم و بعضی دیگر را دوباره سازی کنند. خواستهای انسانی مرتب در حال تغییر است جوامع بویژه کشور ما ایران در معرض تحولات اجتماعی، فرهنگی، دینی و خانوادگی است و سوال این است که آیا با نظام آموزشی متغیر محور که متکی بر محفوظات ذهنی است و بیشتر مواقع معلم متکی و محور است، آیا می توان پاسخ گوی تغییرات امروز بود؟!

در دنیایی که انسان می بایست مرتب خود را آماده پذیرش علم و تکنولوژی جدیدی کند، که مدت طول عمر میزندم در آن بسیار کوتاه است و ماهواره ها و تبلیغاتی که دیانت و نجات فانی انسان مرز و بوم را هدف قرار داده است، چه روشی را باید برگزید و چه باید کرد؟ تمام این گفته ها می طلبد که راهی نو برگزینیم، تغییرات عمده ایجاد کنیم نسخه های مسکن برای این دردها، التیامی موقت است و باز هم میسر نیست تغییراتی دیگر روی می دهد که در مقابل آنها مستأصل خواهیم بود.

راهی را که بدنبال آن هستیم در چهارده قرن قبل حضرت علی (ع) ارائه فرموده اند: فرزندان خود را برای زمان خودشان تربیت کنید. و به راستی چگونه امکان تربیت فرزندان برای آن زمان وجود دارد؟!!

و این ممکن نیست مگر اینکه کار تربیت و تعلیم یاد دادن یادگیری، بر روی ابعادها و بالفعل کردن آنها باشد. بجای آموزش ساخت وسایل خاص، تاکید بر نمرات، محبوس کردن شاگرد به حل مسئله تنها از یک روش استفاده کردن، به بهانه رعایت ادب و تاکید فراوان روی کتب درسی، می بایست تلاش بر رشد همه ابعاد وجود دانش آموزان باشد. تعلیم بدون تربیت، پرندهای بدون بال و عالمی است بدون عمل.

مجموعه حاضر در تلاش است تا گوشه ای از فعالیتهای فوق برنامه و تأثیر وافر آنها بر رشد همه جانبه شخصیت، اخلاق، رفتار و منش دانش آموزان را بیان کند. با امید به اینکه شما معلمان، بر بیان عزیز دیدگاه های موجود در زمینه فعالیتهای پرورشی را به نحو احسن تفسیر داده و بتوانید، نظر سایر همکاران را در این زمینه جلب نمایید.